

ชาวฟิลิปปินส์เกือบ 51 ล้านคน เผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาหาร

ตามรายงานสถานะความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการของโลก (Food Security and Nutrition in the World report) ฉบับล่าสุดขององค์การสหประชาชาติ (UN) ระบุว่า ชาวฟิลิปปินส์เกือบ 51 ล้านคน ต้องเผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับปานกลางหรือรุนแรงในช่วงปี 2563-2565 นับเป็นจำนวนที่สูงที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยในปี 2565 มีประชากรชาวฟิลิปปินส์ 50.9 ล้านคน ที่ไม่สามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพออย่างต่อเนื่อง ทำให้ฟิลิปปินส์มีความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับปานกลางหรือรุนแรงสูงที่สุดในภูมิภาค คิดเป็นเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด 110.9 ล้านคน ที่ไม่สามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพอในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองลงมาได้แก่ เมียนมา (15.8 ล้านคน) อินโดนีเซีย (13.4 ล้านคน) เวียดนาม (8.7 ล้านคน) และกัมพูชา (8.5 ล้านคน) ตามลำดับ ในขณะที่ความชุกของความมั่นคงทางอาหารระดับปานกลางหรือรุนแรง (The prevalence of moderate or severe food security) ในประชากรทั้งหมดของฟิลิปปินส์อยู่ที่ร้อยละ 44.7 สูงเป็นอันดับสองในภูมิภาคอาเซียนรองจากกัมพูชา (ร้อยละ 51.1) และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคอาเซียนซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 16.4 นอกจากนี้ ตามรายงานของสหประชาชาติ ยังระบุว่า ชาวฟิลิปปินส์ประมาณ 5.9 ล้านคน ขาดสารอาหารในช่วงระหว่างปี 2563-2565 สูงเป็นอันดับสองในภูมิภาคอาเซียน ในขณะที่ในภูมิภาคอาเซียนมีจำนวนผู้ที่ขาดสารอาหารอยู่ที่ 35.1 ล้านคนในช่วงปี 2563-2565 โดยประเทศอินโดนีเซียมีจำนวนผู้ขาดสารอาหารสูงสุด 16.2 ล้านคน

นอกจากนี้ ตามรายงานของสหประชาชาติพบว่า ประมาณร้อยละ 29.6 ของประชากรโลก หรือเท่ากับจำนวนประชากร 2.4 พันล้านคน ไม่สามารถเข้าถึงอาหารได้อย่างต่อเนื่อง โดยวัดจากความชุกของ

- นโยบายภาครัฐ
- เศรษฐกิจการลงทุน
- แนวโน้มการตลาด
- รายงานสินค้าและบริการ

ความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับปานกลางหรือรุนแรง โดยจากตัวเลขดังกล่าว ทำให้ผู้คนราว 900 ล้านคนเผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาหารขั้นรุนแรง ทั้งนี้ รายงานของสหประชาชาติยังระบุด้วยว่า ผู้คนมากกว่า 122 ล้านคนทั่วโลกกำลังเผชิญกับความอดอยากตั้งแต่ปี 2562 เนื่องจากโรคระบาด สภาพอากาศแปรปรวน และความขัดแย้ง โดยประชากรระหว่าง 691 ล้านถึง 783 ล้านคนต้องเผชิญกับความอดอยากในปี 2565 ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (The Sustainable Development Goal: SDG) ของการยุติความอดอยากภายในปี 2573 จะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ โดยนายอันโตนิโอ กูเตอร์เรส เลขาธิการสหประชาชาติระบุว่า ต้องการความพยายามระดับโลกอย่างเข้มข้นและเร่งด่วน รวมทั้งต้องสร้างความยืดหยุ่นเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์และความตื่นตระหนกที่ขับเคลื่อนความไม่มั่นคงทางอาหารตั้งแต่ความขัดแย้งไปจนถึงสภาพอากาศ

ทั้งนี้ องค์กรสหประชาชาติระบุว่า ห่วงโซ่อุปทานอาหารส่วนใหญ่ยังคงมีความเปราะบางสูงต่อผลกระทบจากภายนอก และจะต้องมีการแทรกแซงเชิงนโยบายเพื่อเสริมสร้างระบบอาหาร โดยการขยายตัวของเมืองสามารถนำไปสู่ห่วงโซ่อุปทานอาหารที่ยาวขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น ตามความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น รวมถึงกฎระเบียบที่เพิ่มขึ้นของระบบอาหารเกษตร ในขณะที่การเติบโตของเมืองมากขึ้น อาหารการกินของชาวเมืองก็เปลี่ยนแปลงไป โดยประชากรในเมืองต้องมองไปไกลกว่าการผลิตในท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งอาหารของตนมากขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูลจาก UN ยังแสดงให้เห็นว่าห่วงโซ่อุปทานอาหารแบบดั้งเดิมที่มีพื้นฐานจากเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ของเศรษฐกิจอาหารในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น โดยองค์กรสหประชาชาติได้แนะนำความคิดริเริ่มต่างๆ เช่น การรณรงค์สร้างความตระหนักรู้เพื่อส่งเสริมทางเลือกที่ดีต่อสุขภาพ การใช้ส่วนผสมที่ดีต่อสุขภาพในสถาบันของรัฐ รวมถึงโรงเรียน และการจัดหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการมากขึ้นและเข้าถึงได้ทั่วไป และมาตรการอื่นๆ เพื่อปรับปรุงห่วงโซ่อุปทานอาหาร เช่น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของตลาดค้าส่งที่ดีขึ้นและคำนึงถึงเพศสภาพมากขึ้น การสนับสนุนการเชื่อมโยงระหว่างฟาร์มขนาดเล็กกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการสำรวจนวัตกรรมเชิงเกษตรและเกษตรอินทรีย์

ที่มา: หนังสือพิมพ์ *Business World*

บทวิเคราะห์/ข้อคิดเห็น

● ปัจจัยที่ยังทำทลายวิกฤตอาหารของฟิลิปปินส์ คือ การมีโฆษณาชวนเชื่อ ส่งเสริมการแปรรูปอาหารและมีทุนในระบบอุตสาหกรรมมากเกินไป โดยที่ผ่านมามีฟิลิปปินส์เกิดการขาดแคลนและขาดดุลทางอาหาร เนื่องจากการนำเข้ามากกว่าส่งออก รัฐบาลมีนโยบายเปิดการค้าเสรี จึงทำให้เกิดแหล่งธุรกิจเอกชนมากขึ้น ประชากรไม่สามารถเข้าถึงแหล่งอาหารที่มีราคาถูกลง นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังมีปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และปัจจุบันแนวโน้มภาคเกษตรกรรมของฟิลิปปินส์ต้องเผชิญกับภาวะผลผลิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากประสบกับความท้าทายหลายประการ เช่น ต้นทุนการผลิตที่สูง ข้อจำกัดทั้งด้านสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัย

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

และต้องการแข่งขันที่รุนแรงจากการนำเข้าอาหารราคาถูก ประกอบกับฟิลิปปินส์มีจำนวนประชากรขนาดใหญ่ และมีอัตราการขยายตัวของประชากรสูง โดยปัจจุบันมีจำนวนประชากรมากถึง 113 ล้านคน ใหญ่เป็นอันดับ 2 ในอาเซียน และในแต่ละปีเฉลี่ยจะมีเด็กฟิลิปปินส์เกิดใหม่มากถึง 1.5 -1.6 ล้านคน ซึ่งหมายความว่าฟิลิปปินส์ จำเป็นต้องเพิ่มการผลิตอาหารทุกปี เพื่อให้ทันกับความต้องการบริโภคของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และด้วย ปัจจัยความท้าทายต่างๆ ดังกล่าว อาจนำไปสู่วิกฤตความมั่นคงทางอาหารของฟิลิปปินส์ ทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์ ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับการพัฒนาเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรอย่างยั่งยืนผ่านนโยบาย/มาตรการต่างๆ แต่ปัจจุบันประเด็นเรื่องความมั่นคงอาหารและการพึ่งพาตนเองของฟิลิปปินส์ยังคงไม่ประสบความสำเร็จและเป็นเรื่องที่ยากลำบาก ทั้งนี้ ในแต่ละปีฟิลิปปินส์สามารถผลิตอาหารคิดเป็นประมาณร้อยละ 80 ของ อุปทานอาหารทั้งหมดและอีกร้อยละ 20 ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ และมีแนวโน้มการนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งในตลาดที่มีศักยภาพสำหรับการส่งออกสินค้าอาหารต่างๆ ของไทย และ ประเทศไทยถือเป็นแหล่งนำเข้าอาหาร รวมถึงเครื่องดื่มเป็นอันดับต้นๆ ของฟิลิปปินส์ โดยที่ผ่านมามีสินค้าอาหาร ของไทยเป็นสินค้าที่สามารถแข่งขันได้ดีในตลาดฟิลิปปินส์ และผู้บริโภควิวฟิลิปปินส์ให้การยอมรับในเรื่อง คุณภาพมาตรฐาน รวมถึงมีทัศนคติที่ดีต่อสินค้าไทย

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา
28 กรกฎาคม 2566

 นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ